

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izbaja vsak petek na celi pol. in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLIII.

V Ljubljani, 26. grudna 1890.

List 52.

Božično hrepenenje.

Pridi, pridi Detice!
Hrepeni po tebi vse. —
Pridi, Jezus mili, pridi,
Naj te rod človeški vidi! —

V tamo zakopani svét
Le po Tebi bo otét;
Ki prineseš odrešenje,
Mir, veselje in življenje.

Kliče ves človeški rod,
Sliši klic njegov Gospod!
Pridi, pridi, božje Dete!
Kličejo te duše vnete.

Vse presrečne s tem storiš —
V raj ta svet nam spremeniš —
Serca kviško boš povzdigal
Ljubav sveto v njih zažigal.

Daj Marija, daj Ga Ti! —
Ki Moštranca živa si.
Daj nam Detice objeti,
In le zanj s teboj goreti.

S. M. Bonavent.

Pridite k meni, o zemlje rodovi!

Pridite k meni, vsi zemlje rodovi!
Slušajte v jaslicah mili moj glas;
Zvedite danes, Adama sinovi,
S kako priserčnostjo ljubim jaz vas.

Zgolj iz ljubezni tu v jaslih trepečem,
Pustil sem prestol bliščeči nebés,
Za vas kraljevi se slavi odrečem,
Da bi obrisal vam solze z očés.

Vbog sem postal, da bi vas obogatil,
Stvarnik veselstva — za vas sem terpin;

Da bi v ljubezni vse vnél in pobratil,
Sem se ponižal z nebeških višin.

Pervo noč, glejte! pretakam solzice,
V jaslicah bornih na slami medlim;
Milo stegujem k vam male ročice,
Pridite k meni, vas serčno želim!

Pridite k meni, poterti, otožni,
Serce vam moje bo dalo radost;
Pridite, bolni, terpeči, nadložni,
Lék sem prinesel vam, zdravja sladkost.

Pridite k meni, nedolžni pravični,
Stari in mladi, vas prosim solzán;
V jaslicah Detek — vaš Bog sem resnični:
To za vas res je zveličanja dan! —

Tudi zagrešene moje ovčice,
Pridite! — saj sem za vas se rodil;
Zopet prejél vas bom brate, sestrice,
In vas bom ljubil, vas blagoslovil.

Glorija spéva se meni v višavi,
Zemlja, predrani se, kviško poglej!
Mir sem prinesel, Zveličar tvoj pravi:
Pridi, na Sercu se mojega ogrej!

Pridite toraj vse zemlje rodovi!
Slušajte v jaslicah mili moj glas;
Serca žaré naj v ljubezni mi novi,
Kakor žareče je moje do vas.

Radoslav.

Božične jaslice.

Še mnogo župnijskih cerkvá v Sloveniji je, kjer nimajo božičnih jaslic: želeti bi pa bilo, prav in dostojno bilo bi, da bi se ta mila, dušeginjiva, sveto-vesela božična predstava — „jaslice“ vpeljale povsod, osobito pa v cerkvah. kakor je

božji grob sv. veliki teden povsod v navadi. Ako smé to v rimskih cerkvah biti, zakaj bi v naših ne bilo?

Betlehemska štalica, v nji priproste dervene jaslice, v njih na slamici nežno, lepo, milo, ljubeznjivo, siromašno presveto dete Jezus-Bog-človek. — Kalvarija, prosti skalni grič, na nji derveni priprosti križ, na njem grozovito ranjeni, terpeči, umirajoči, umerli-razpeti Jezus-Bog-človek. — Božji grob, tesni skalnati in v skalovju izsekani, v njem presv. Telo in Serce Gospodovo po britki smerti počivajoče. — in v njem je častito od smerti vstali Jezus Bog-človek. O, ti so osobito trije velepomeljivi presv. kraji: veleobsežnega zapopadka in poduka! In te sv. predstave, v podobah, koliko spominjajo, sveto-prešinjajo in spodbujajo verno dušo in serce vernega kristjana! — Ker se pa dve zgoraj spomenuti predstavi povsod, v cerkvah naših, nahajajo in predstavljajo, naj bi se še tretja: „Božične jaslice.“

Dà, božične jaslice, mladim in starim vernim kristjanom — tudi Slovencem toliko mile, ljube in sveto-vesele! Božične jaslice, v cerkvi, naj pa ne bodo kakova igračarska naprava: nego bodo naj pomenjiva, sveto-zgodovinska, lepa, dostojna, vzvišena in pobožna predstava. Mi na svetu smo verni kristjani v telesu vidnem, materjalnem: zato potrebujemo in velekoristne so nam lepe, verno-zgodovinske, svete predstave telesno-vidne-materjalne v vzvišeni duhovni pomen duši naši, v duhovno predstavo in premišljevanje naše. Božične jaslice, naj bi se vravnale in napravile, kolikor je največ mogoče, slično, po sv. evangeliju, po verjetnem ustnem izročilu in po značaju in podobi Betlehema, okolice njegove, sv. štalice, noše ljudske tam in rastlinstva.

Betlehem stoji na hribcu. Hiše starodavne in novejšje v slogu vzhodnjih krajev z ravnimi strehami. — Na severo-vzhodnjem, malo nižjem verhu (od mestnega) hriba je ob strani vhod v podzemsko, naravno-skalovito štalico, katera je pod veriščkom hriba, prav malo oddaljena od mesta. — Hrib betlehemski je obraščen z vinskimi tertami, oljčinimi in smokvenimi drevesi, tu in tam s cveticami, germiči, koristnimi rastlinami: je pa precej kamenit in skalovit. — Vzhodnjo stran pod betlehemsko goro je valovita gorska ravnina in to je pastirsko polje in pašniki za čede ovac, goveda in osličev. Toraj napravljati betlehemsko štalico na predstavi, v zidani ali tesarski podobi, ni prav in spominsko: nego štalica betlehemska je skalnata votlina pod verhom hriba, pred mestom Betlehemom. Kateri napravljajo, ali naročajo „jaslice“, naj bi se ozirali na

omenjeni navod in po tem jih napravili, naročili in zahtevali. Oskerbeli naj bi se lepi, dostojni in vzgledni kipovi: presv. deteta Jezusa, Marije, Jožefa, pastirjev, pobožnih ljudi, ss. treh Kraljev: pa tudi živinice. Naj si bo sv. božična predstava slikana ali v kipovnih podobah, je osobito prijetno, milo-ljubo, sveto-ginljivo, spodbudno in podučljivo vsaki čas, najbolj pa sv. božični čas v cerkvi in v hišah družinskih. Pri tej mili in ljubki predstavi naj bo več lepih podob angeljev božjih in mnogo prijaznih lučic.

V katoliško-kerščanski Sloveniji je mnogo sinov in hčera sv. očeta Franciška S. njegovega sv. III. reda. Znano pa je, da sv. Francišek Serafinski imel je neizrečeno pobožnost in ljubezen do ubozega presv. betlehemskega Deteta Jezusa. In ta ljubljenec Kristusov, začetnik treh ss. cerkvenih redov, ta očaj ubozih je tudi začetnik božične predstave — „jaslic betlehemskih.“

Zatoraj dragi sinovi in hčere redovni — sv. očeta Franciška Asiškega, bodite vneti in iskreni tudi za sveto božično predstavo „jaslic“ v cerkvah in v hišah: potrudite se in po zmožnosti darujte za dostojno, častito, pomenljivo in spodbudno napravo „jaslic“. Prosite duhovne očete in župnijske predstojnike za dozvolu te milo-ljube božične naprave v cerkvi za čas božični, tam, kjer je še ni.

Dragi verni Slovenci! znano je, da vam je mila in ljuba sv. božična predstava „jaslice“; kajti malo je hiš v Sloveniji, da bi o Božiču „jaslic“ ne imele; prav in hvale vredno je to. — Toda naj imenitnejša, najvzvišenejša hiša v občini vaši je župnijska cerkev — hiša božja in obče vaša; toraj spodobi se in prav je, da tudi v tej sveti hiši imate „božične jaslice.“ to veselo in veleznamenito in čudežno dogodbo rojstva Gospoda našega Jezusa Kristusa v podobah predstavljeno, v sveti spomin.

Celi sv. adventni čas je priprava za dvojni prihod Gospodov. — Pervi prihod se je že izpolnil, in ta prihod Zveličarja našega obhajamo o Božiču vsako leto; treba pa se je pripraviti, da bi Jezus tudi v duše in serca naša prišel, da bi se v nas vnovič rodil, in da bi bili mi po njem in v njem vnovič prerajeni na duhovni način: da bi On z nami in mi z njim rodili obilno dobrih in svetih del, sv. čednosti in vreden sad pokore. — Tako bi se tudi prav pripravljali za drugi prihod Kristusov, ko bo došel soditi žive in mertve.

Priporočila vredna je pa še posebna priprava za presv. god in veliki svetek rojstva, večlovečenega Boga Jezusa Kristusa Zveličarja

našega in ta je: devetdnevna pobožnost pred Božičem. (Naj velja za prihodnje. Vr.)

Opisal sem bil, dragi verni Slovenci, bivajoč v Rimu, kako slovesno obhajajo to devetdnevno pobožnost, k presv. Detetu Jezusu v rimskih cerkvah, s pomenljivimi dotičnimi svetimi premišljevanji, molitvami in sv. petjem, z dobrimi deli in duhovnimi vajami. Ako je pa to potrebno, koristno, prav in dobro v Rimu: menite, da bi pri nas ne bilo? Treba je le bolje in večje pridnosti, iskrenosti, čiste ljubezni in požertvalnosti; in vse dade se storiti.

Zatoraj, dragi verni Slovenci! opravljajmo prav, dobro in iskreno devetdnevno pobožnost k rojstvu Jezusovemu; zedinjeni z blaženo Devico Marijo, sv. Jožefom, z angelji in svetniki Božjimi, z vsemi pobožnimi in vernimi kristjani v Cerkvi katoliški. Opravljajmo to devetdnevno v cerkvah in v hišah, časnih domih naših. Slavimo z besedo in z dobrimi dejanji svojimi Boga na višavi in skerbimo in prizadevajmo si za pravi mir, za pravo sveto in dobro voljo. — In tako bodemo v Kristusu duhovno prerajeni došli v večno kraljestvo njegovo, kjer bodemo vedno veseli, v najslajšem miru najslavnije obhajali rojstveni dan Boga-človeka — Kralja večne časti — Kralja nebeškega.

Prosi za nas, o sv. Božja Porodnica! Da bomo vredni obljub Kristusovih.

Devica pred porodom, Devica v porodu, Devica po porodu, — Mati Božja in vedno neoskrunjena Devica Marija, sprosi, da bi se vsa serca vernih Slovencev spreobrnila k Jezusu, in k Tebi; da bi se vneli in iskreni postali za Tvoje Božje Dete Kristusa, in za Tebe, o deviška Božja in naša Mati! —

Mnogi svetovno-meseno modrujejo in rekó: to in ono zabavljivo o pobožnih rečeh in napravah, od Cerkve poterjenih, priporočevanih, koristnih in z obilnimi odpustki oblagodarjenih.

Je-li-te? bolj potrebno je: veličastne hiše, krasna in složna stanovanja, mehke postelje, lepe kočije, malo trudnega dela in opravila, veliki dohodki, mnoge zabave, obilno in dobro jesti in piti, drage obleke v obilji, časti in slave, prijetnosti in vgodbe telesnih počutkov?! In, kateri tako mislijo, govorijo, ali z dejanjem svojim to kažejo in tako ravnajo, nimajo duha Kristusovega. Treba, silno potreba iti je v prerevno, priprosto betlehemsko štalico, k revnim jaslicam in slamicami, kjer je prva posteljica, zibelka, prestol nebeškega Kralja — Sina živega Boga, rojenega od Device Marije na to zemljo. — Treba, in silno potreba je slediti, gledati, poslušati in premišljevati Jezusa od jaslic v betlehemski štalici, do križa

na Kalvariji. — In na križu razpetega, obleke oropanega, siromašnega, ranjenega in terpečega. — Ako to verno opravljamo, bomo ozdraveli od dušne bolezni in slepote svetovno, mesene modrosti: to naj mnogim, naj vsem podeli milost Božja v „jaslicah“ božičnih, to naj donese presv. Božič vernim Slovincem!

O sprejmi mladenčev v mala duhovska semenišča, Alojzijevišča,

ima goriški „Folium periodicum“ prav primeren in premisljiva vreden članek.

Govori naj, pravi pisatelj, ne moja modrost, ampak modrost Trienškega cerkvenega zbora. *Loquatur non sapientia mea, sed Concilii Tridentini. Frustra eriguntur convictus, frustra tot expensae pro illis sustententur, si in delectu puerorum in illos non respicitur ad illud quod sapientissimi Patres Tridentini hac de re statuerunt.*

O tehtnosti pri volitvi mladenčev pravi: *Delectus puerorum in convictum gravissima, imo fere tota res est. Nam sicut agricola, antequam semen in terram mittat, optime exquirat, num bonum sit an non, ita agere debemus, quando in convictum assumimus pueros educandos pro statu ecclesiastico.*

Dalje pojasnuje, kaj sv. Trienški zbor o tem veleval: *Concilium Tridentinum in Sessione XXIII ad cap. XVIII de Reformatione tradit formam erigendi Seminarium, quod fere idem sonat ac convictus.*

Post aliquot verba de necessitate seminariorum et circa obligationem episcoporum talia seminaria erigendi, ecce quid dicant sapientissimi Patres: „In hoc vero collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, et ex legitimo matrimonio nati sint et quorum indoles ac voluntas spem offerat, eos ecclesiasticis ministeriis perpetuo inservituros.“

Et postea, quum de filiis divitum parentum non omnino excludendis loquantur, iterum dicunt Patres: „Modo (isti pueri) suo sumptu alantur et studium praeseferant Deo et Ecclesiae inserviendi.“

Maximi momenti ergo est in delectu puerorum inquisitio in eorum indolem, voluntatem ac studium Deo serviendi.

Si hoc examen vel praetermittitur, vel negliger agitur, convictus s. Aloysii plenus erit et expensae quam plurimae, attamen verba prophetae implebuntur qui dicit: *Seminastis multum et intulistis parum... et qui mercedes (i. e. oblationes pro convictu) congregavit, misit eas in sacculum pertusum.*

Circa delectum puerorum iuxta mentem Concilii Tridentini ita procedendum erit:

Parochi atque curati qui sunt in villis et pagis bene, coram Deo, videant quis puer in schola, in ecclesia et in domo paterna talis se exhibeat, ut de eo dici possit eius indolem ac voluntatem talem esse, ut in convictum S. Aloysii puer mitti possit.

In hoc examine reverendis curatis scopuli multo vitandi sunt, quos hic recensere volo:

1. Nepotismus. Pestis fuit semper in Ecclesia Dei nepotismus. Et pro dolor, sunt sacerdotes,

quibus nullus videtur dignior inter pueros quam proprius nepos — aut (adhuc peius) nepos ancillae!

2. Protectionismus (si vocabulo hoc uti licet) quo curati ducti aliquando filium aeditui vel vitrici vel alicuius inter primores pagi in suam tutelam assumunt, ut claudant oculos super indolem ac voluntatem pueri, nec inquirant num spes sit eum ecclesiasticis ministeriis perpetuo inserviturum esse. Volunt, ut in convictum assumatur, de ceteris nil illis curae.

3. Levitas quorundam sacerdotum, quorum unica cura et studium in eo est, ut puer aliquis, quem prae oculis habent, in convictum assumatur. Nulla illis cura examinandi, ut vult Conc. Trid., num illius pueri indoles ac voluntas bona sit vel ne. Ingrediatur, audies eos dicere, in convictum, hoc nobis sufficit. Vocatio, voluntas se Ecclesiae ministerio mancipandi postea veniet!

4. Nimia bonitas. Boni aliqui sacerdotes vellent omnes ferme pueros ad statum ecclesiasticum, ad ecclesiae ministerium introducere. Examen circa indolem ac voluntatem puerorum nimis indulgenter faciunt, nec attendunt ad verba Concilii, quod vult pueros quos elegimus spem afferre se non uno vel altero mense, sed perpetuo Ecclesiae inservituros esse. Nimia bonitas et indulgentia in delectu puerorum tantum nocet quantum levitas.

Parochus ergo, qui in convictum S. Aloysii invitatur, ut puerum aliquem mittat, bene attendat ad Scillam et Charybdim, ne post aliquot annos propriis oculis videat segetem, quam misit, fructum expectatum non attulisse et corde doleat! Ne sibi ipsi applicare debeat verba prophetae: Seminastis multum et inultistis parum.

Nec multum illi intersit statim, ponamus proximo anno, puerum aliquem mittere, parum inquirens num aptus sil vel minus. Expectet cum patientia si statim in horto suo flores non videat; crescent postea et tunc illos colliget et mittet.

Post scopulos ostensos pauca adhuc dicam.

Ut iuxta mentem Sacrosanctae Synodi Tridentinae delectus puerorum in convictum fiat, proinde ut cognoscatur eos spem afferere bonam, haec tria observentur:

1. Quales sunt parentes pueri? suntne boni, pii, vel leves, minus religiosi, forsitan etiam aliquo vitio infecti?

2. Quid de indole pueri? Estne bonus, pius, assiduus in ecclesia, in oratione attentus? in schola inter diligentiores? Vel levitatem, inobedientiam ac forsitan labem adhuc pejorem moralem aliquam in eo invenimus? Possumus illum ex conscientia aliis ut exemplar praeponere?

3. Quid circa pueri voluntatem Ecclesiae perpetuo inserviendi? Fortasse puer iste ludi tantum causa in ecclesia parochiali missae inservit, vel imo ad lucrum captandum? An cognoscimus in eo esse seriam voluntatem, propositum firmum Ecclesiae perpetuo inserviendi?

Certitudinem in hac re habere non possumus. Nec Sacrosancta Synodus loquitur nisi de spe. Tamen nostrum est attento et serio examine obtinere quando delectum pro convictu S. Aloysii facimus, ut pueri hanc spem afferant.

Dr. B.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Gerško razkolništvo. Slomškova bratovščina ss. Cirila in Metoda.) Kakor piše „Slovenec“ 18. dec., je na Dunaju neko število Čehov prestopilo k ruski razkolni cerkvi in hočejo tam vstanoviti rusko-cerkveno in šolsko občino.*) Kakor med Čehi straši husitizem, tako se vsiluje tedaj tudi razkolništvo! Odkar je marsikterim narodnjakom ktereга si bodi naroda časnost več kot večnost, so pripravljene dušo in večno svojo srečo žertvovati za svojo narodnost, katero so začeli „sveto“ imenovati! V Slomškovi bratovščini ss. Cirila in Metoda, ktera moli za spreobrnjenje razkolnih grekov, je nastala nekaka mlačnost; začnimo v novem letu bolj goreče moliti za spreobrnjenje razkolnih bratov, in gg. duhovni naj bi Slomškovo bratovščino zopet bolj goreče začeli razširjati. Sedež, kakor je znano, ima bratovščina pri oo. Lazaristih v Celji, kteri imajo pa zdaj svoje brate tudi v Ljubljani pri novi cerkvi Jezusovega presv. Serca. Podobice bratovske se dobivajo tudi pri vredništvu tega lista. Moli se vsak dan očenaš in češčena Marija s pristavkom: Ss. brata Ciril in Metod, za nas Boga prosita! V god teh slovanskih aposteljnov (ali pa v osmini) mašniki mašujejo v bratovski namen, nemašniki spoved in sv. obhajilo opravijo; in vsakdo skerbi pridobiti še družih, kolikor Bog dá, tej molitveni bratovščini. Odpustki so: popolni, na dan pristopa, poslednjo uro, v god ss. Cirila in Metoda ali v osmini; nepopolni, 7 let in 7 štiridesetdnevnic o 4 družih praznikih (v lavant. škofiji o kvatrah), in 60 dni pa za vsako dobro delo. Vstanovljena je bila bratovščina pri misijonu v Brežicah in poterdili so jo sv. Oče 12. maja 1852. Dokler je preblagi škof Ant. Mart. Slomšek živel, je vsako leto dajal v „Danico“ precej obširen popis, kakoršne napredke je delala ta lepa bratovščina in kakošen je bil sad po raznih krajih preteklo leto; po njegovi smerti je ta silo potrebna reč jela dremati in namesto gorečnosti je sovražnik skušal celo ljuliko trositi med Slovence.

Iz Kočevja. 18. decembra 1890. Prosim, blagovolite v „Zg Danici“ natisniti naslednje verstice:

Gospod Tomaž Walka, c. kr. inženir iz Novega mesta, pozvan od tukajšnjega c. kr. okr. glavarstva, je 3. t. m. pregledoval in preiskaval zidovje in streho tukajšnje farne cerkve, in je konstatiral, da je cerkev v slabem stanji, kajti njeno zidovje je razpokano in izboknjeno, in strešni les pa červiv in gnjil. Vsled tega je ukazal, ob času kacih hudih viharjev in kadar sneg — če tudi le malo — zapade, vradno zapreti cerkev, ki se smé še le potem zopet za božjo službo odpreti, kadar je vihar ponehal in sneg s strehe popolnoma se odmetal, ako se med tem na zidovji in strehi kaki nov pogrešek pokazal in zapazil ni. Omenjeni gosp. c. kr. inženir je pa tudi dokazal, da sedanja nedostojna farna cerkev za rekonstrukcijo (prenovljenje) nikakor ni sposobna, in zarad tega je nasvetoval zidanje nove cerkve. Toraj je gotovo, da v kratkem času dobano v Kočevji novo farno cerkev. Milostljivi Bog naj nam nakloni obilno dobrotnikov!

J. K.

* Iz družega vira smo slišali, da se na Dunaju o tem nič ne vé.

Torin. (Zopet odhod v misijone. Milosti po † Don-Bosku.) Neznansko naglo se razširja misijonsko delo pokojnega Don-Boskota v južni Ameriki. Mesca prosinca (januarija) 1891 zopet odrine iz Torina cela karavana mašnikov, duhovnikov (klerikov), svetnih junakov in redovnih sester Marije Pomočnice, ter bodo odjadrali v Kolumbijo, pod Ravniki (Ekvatorske kraje), v Čili in Ognjeno zemljo. Vstanovile se bodo nove salezijanske hiše, drugi grejo v pomoč že tamkaj bivajočim misijonskim osebstvom. Stroški bodo silo veliki, pravi Don Rua, Boskov naslednik, in priporoča se za pomočke salezijanskim bratom in sestram. —

Silno veselo novico nam je prinesel „Bolletino Salesiano“ od mesca decembra: Don-Bosko bode naj berž da med „blažene“ prišteti. Skoro neštnevilne so že zdaj čudežne milosti, ki so jih Italijani v premnogih potrebah, bridkosti in stiskah sprosili od Boga po Don-Bosku. „Bollettino“ skoro vedno prinaša posebne take uslišanja. Zato res ni nepričakovano naznanilo v omenjeni številki: „pravda o poblaženji druzega našega očeta pri nadškofiji v Torinu se je pričela.“

Upanje nas obhaja, da ta veliki pomočnik bo tudi za nesrečno Italijo in za stiskanega sv. Očeta Leona XIII še kaj velicega sprositi. Za zdaj naj v posnetku posnamemo milost, ki jo je med drugimi grudnova številka prinesla:

Neki oče pripoveduje: Bilo je kake 40 dni, kar so moji trije sinovi ležali hudo bolni za angino in škerlatico. Imeli so naj boljšo postrežbo in naj znamenitniše zdravnike; ali od ozdravljenja je bilo manj kot nič.

Neko jutro pa so se neprevidoma sinovi čutili tako zboljšane, da so začeli prav čversto govoriti in so s poželenjem jedi prosili. Z začudenjem in v skerblijivosti sem težko čakal zdravnikov, kateri pa so se še bolj čudili kot jaz in so morali poterjati, da je to čudež.

Uro pozneje mi je moj svak izročil dva telegrama; enega od njega do Don-Boska, in druzega od Boskota z naznanilom ure, ko so njegovi gojenci pričeli 9dnevnicu k Mariji Pomočnici: bilo je ravno tisto uro, o kateri so moji sinovi kakor čaroma popolno okrevali.

Obljubila sva nato s soprogo iti na božjo pot k Mariji Pomočnici v Torin.

Spolnjenje obljube se je zakasnilo, in pet mesecev potem je zadela mojo soprogo prehuda bolezen. Šlo je do obupa in ko je ona prosila za ss. zakramente, sem se zopet spomnil na 9dnevnicu k Mariji pomočnici. Brez odloga telegrafiram Don-Bosku in dobil sem tudi precej odgovor. Čudež sinov se je ponovil pri materi. Ura, ki mi jo je telegram naznanil za začetek devetdnevnic, je bila prav tista, ob kateri je moja žena čudežno prestopila od smerti k življenju. Po tolikih dnevih v postelji in bolečinah, ko so jo do konca dognale, se začuti neprevidoma ozdravljena in vzdigne se precej iz postelje; vsa bolezen je bila zginila, precej je zamogla jedi uživati in hoditi ozdravljena.

Opravila sva božjo pot pri Mariji Pomočnici, in z vsim srcem sva zahvalila blaženo Devico pred njeno čudežno podobo.

Chiavari

N. C. V.

Dosti za zdaj, pa še drugi pot kaj, če Bog dá.

Iz Amerike. Tower, Minn. 3. decembra 1890. V našem mestu se je veršila v nedeljo, 23. novembra, lepa slovesnost, kakoršne tukaj Slovenci še nismo imeli; daroval je namreč ta dan v tukajšnji cerkvi sv. Martina častiti gospod Franc Košmerl prvo svojo sv. mašo.

Vsi tukaj bivajoči Slovenci smo tega dne težko pričakovali ne samo zaradi tega, ker je častiti gospod naš rojak, ampak tudi zavoljo tega, ker se je novomašnik vsim katoličanom jako priljubil, ko je bil letos med nami na počitnicah.

Ko se je tukaj zaznala vesela novica, da so 15. novembra v semenišču sv. Tomaža v Merriam-Parku pri St. Pavlu posvetili mil vladika naš Jakob Mk-Golrick našega rojaka, smo bili na mah vsi tukaj bivajoči Slovenci ene misli in precej so se začele priprave za slovesen sprejem novomašnika, kajti dvomiti ni bilo nikakor, da bo on pri nas obhajal sv. novo mašo.

22. novembra zvečer se je zbrala na tukajšnjem kolodvoru velika množica ljudstva, odbor slovenskega društva sv. Cirila in Metoda, z godbo, in naš visoko častiti gospod župnik general-vikar naše škofije Jožef Buh, da sprejememo gosp. novomašnika. Ko je pripihal vlak na kolodvor, začne godba pozdrav svirati; gospod general-vikar pozdravijo došlo duhovščino, ker z novomašnikom so prišli mil opat Bernard Ločnikar in častiti gospod Anton Ogulin. Ko se vsedejo gospodje v pripravljene kočije, godba zopet zaigra in spremlja častite goste do duhovskega dvora, kjer so se utrujeni od daljnega pota nekoliko okrepcali s pripravljeno večerjo.

V nedeljo zjutraj je priterkavanje zvonov oznanjevalo veselje, pa tudi častni dan za vse katoličane v Toweru. Sto dva in petdeset mož močno društvo sv. Cirila in Metoda z godbo na čelu in v družbeni opravi je prišlo z društveno in ameriansko zastavo in je napravilo špalir od farovža do cerkvenih vrat, izverstna godba je jela svirati Radecki marš in zopet se oglasi lepo priterkavanje zvonov kot zadnje vabilo še za zapoznele katoličane k nenavadni slovesnosti. Vse oči so bile obrnjene proti farovžu, in kmalo se prikažejo belo oblečene slovenske deklice z vencem, katerega so novomašniku pri vstopu v cerkev poklonile in katerega je potem on med vsem sv. opravi lomil na levi roki. Precej za deklicami je šla častita duhovščina s primicijantom, katerim se je potem pridružilo društvo sv. Cirila in Metoda s svojimi zastavami in šel je obhod v nar lepšem redu v lepo ozaljšano cerkev. Pridši pred oltar zapoje novomašnik „Veni Creator Spiritus“ in prične potem slovesno sv. mašo z asistenco mil. opata Bernarda Ločnikarja, prečastitih gospodov Jožefa Buha kot dijakona in Antona Ogulina kot subdijakona.

Slovesni govor so imeli mil. opat v slovenskem jeziku. Omenili so posebno, da stariši novomašnika počivajo daleč od tukaj že v hladni zemlji, a da se danes gotovo v nebesih veselje sv. daritve, ki jo njih sin sedaj pervikrat opravlja pred oltarjem Gospodovim. Povdarjali so nadalje mil. gospod težave, dolžnosti in veliko čast duhovskega stanja in sicer tako ginljivo, da se je oko solzilo ne samo novomašniku, ampak tudi mnogim navzočim Slovincem, če tudi od veselja.

Angleški govor so pa imeli čast. gospod Anton Ogulin, v katerem so mnogobrojnim angleško-govo-

rečim katoličanom naše in sosednje fare razložili pomen današnje slovesnosti.

Po svojem slovesnem govoru so mil. opat prosili novomašnika, da naj on zbranimu ljudstvu podeli blagoslov novomašniški, kar je on tudi zdajci storil.

Po dokončani sv. maši je bilo darovanje za novomašnika in potem zopet sprevod iz cerkve nazaj v farovž, v ravno tistem redu kot poprej v cerkev.

K obedu v duhovski hiši so se zbrali: častita duhovščina, sorodniki (?) primicijantovi, odbor društva sv. Cirila in Metoda in mnogi drugi znanci novomašnika. Vse je bilo prav židane volje, govori in napitnice so se verstila samo v slovenskem jeziku, kakor da bi se vse godilo v naši pravi mili nam slovenski domovini.

Ob 4ih popoldne je pel novomašnik slovesne večernice in potem še blagoslovil tri prelepe statue presv. Serca Jezusovega, sv. Jožefa in sv. Pratika, in nazadnje podelil blagoslov s sv. Rešnjim Telesom. S tem se je končala cerkvena slovesnost.

Po večernicah se je peljala častita duhovščina ogledat tukajšnje rudne jame, katere vsakega zelo zanimivajo, kdor semkaj pride.

Zvečer je bil na čast novomašniku banket pri kupcu gospodu Charles-u Mk-Namara-tu, kakor že ime pové, irskem katoličanu.

Drugi dan so se odpeljali častiti gospodje zopet nazaj na svoja mesta. Novomašnik je pa nastopil svojo prvo duhovno službo kot stoljni kaplan pri škofijski cerkvi v Duluth-u.

Vsim, ki so se vdeležili te lepe slovesnosti, bo ostalo vedno v spominu in upamo, da se bo število slovenskih duhovnov v naših državah tudi zanaprej tako množilo, ko do sedaj. Novomašniku pa vošimo nar boljši vspah v težkem stanu pri oznanjevanju sv. evangelija med ptujimi narodi in pri razširjevanju prave kerščanske omike. Ad multos annos!

A. M.*)

Dobro jo je skupil!

To se je zgodilo v kupéju neke belgijske železnice; toda pustimo dotičnega gospoda samega pripovedovati. Na neki luksemburški postaji stopil sem v železnični kupé, v katerem je sedel razun drugih potnikov tudi gospod, kateri je nosil na persih pripet vitežki križec Leopoldovega reda. Ko je zažvižgal hlapón in se pričel premikati, naredil sem znamenje svetega križa in pričel moliti brevir, ob jednom hoteč sebe in vse sopotnike priporočiti božjemu varstvu. Ta moja pobožnost in čin ljubezni pa se gospodu s križcem na persih ni dopadal, ter je nevoljen precej na glas se jezil. Toda, ker mu nobeden sopotnikov ni priterdil, mermral je sam zase: „Prismojenec! Neumnež!“ in še več jednako nežnih izrazov. Ko sem dokončal svojo molitev, stopil sem k nezadovoljnežu, rekoč: „Častiti gospod nosi lepo častno znamenje.“

„Da,“ odvernili je na kratko in nasajeno, „da, kralj Leopold odlikoval me je s tem križcem in ponosen sem, da ga morem nositi.“

*) Prav seréna hvala Vam, verli gospod M. za prelepi dopis, pa bratovski pozdrav in poklon vsim drugim pp. nn. gg. s častitim g. primicijantom vred. Vr.

„Dovolite mi, gospod,“ nadaljeval sem, „da Vam od vsega serca k temu srečo voščim. V tem ko morem jaz samo zdaj pa zdaj narediti znamenje križa, nosite vi vedno križ z veseljem na persih, oni križ, kateri je samo zato častno znamenje, ker pomeni oni križ, na katerem je Kristus visel. Kajti saj veste, da je bil sicer (in poprej) križ le največja sramota. Vaše očitno spoznavanje kerščanske vere še daleč presega moje verospoznavanje. In to me zelo veseli!“

Ali je bil preponosen, da bi mi odgovoril, in ponosa ali prav za prav prevzetnosti imajo taki „gospodje“ vedno na izobilico, ali pa ni vedel, kaj bi mi odvernili na moje ironične opazke, stisnil se je v kot in molčal ves čas do Arlon-a, kjer sva se ločila.“ (Märk. Kirchenbl.)

Razgled po svetu.

Italijansko. V Milanu so ubogi lačni delavci imeli shod, na katerem so sklenili, da naj mestni župan tistih 200.000 lir, ktere mesto daje kot letni pripomoček ondotnemu gledišču, vsako leto razdeli med uboge delavce... Najberže tisti „siti,“ ki morajo plesati in se veliko smejati, da zopet apetit dobé, tega nasveta niso radi slišali. Dalje so zahtevali, da naj občinski zastop nabira prostovoljne nabirke za uboge delavce.

Nemško. (Izjave o šoli in o poduku od strani shoda katolikov v Koblencu.) Te izjave se glasé po predlogu Windthorstovem tako-le:

1.) 37. občni zbor nemških katolikov povdarja pravico starišev in Cerkve do kerščanske šole in zahteva zlasti za cerkev razun določevanja učnih knjig v verouku, tudi prosto podučevanje v verouku brez vsacega tujega vpljiva v ljudskih in višjih šolah po cerkvenih organih in po učiteljih, v to poklicanih od le-teh organov pooblaščenih.

2.) 37. generalni zbor nemških katolikov zahteva: Na postavno zagotovljeni verski značaj šole naj se tudi pri tem ozir jemlje, da se dopusté v katoliških šolah tudi v posvetnih predmetih samo take učne knjige in berila, ki vsrezajo temu značaju in niso nikjer v protislovji s katoliškimi nauki, in ne žalijo verskega čuta katolikov.

3.) 37. generalni shod nemških katoličanov sklepa svojo resolucijo z željo in pričakovanjem, da katoličani ne bodo nehali truditi se, da ohranijo verski značaj ljudske šole, oziroma ta značaj v šolah zopet obnové; kajti samo na verski podlagi mogoča je vspešna navstvenoverska vzgoja. Skupne raznoverske šole, ki še v mnogih krajih obstojé, so zmožne samo kaliti verski mir in podpirati nevarnosti, ki grozé obstoju človeške družbe.

Iz teh izjav lahko vsakdo razvidi, da mi avstrijski katoličani in naši škofje gledé poduka in šole ne zahtevamo nič drugega, razun kar v družih deželah že imajo, ali vsaj doseči skušajo.

Konferenca pruskih škofov 3. decembra imeli so pruski škofje konferenco v Kolinu. Posvetovali so se radi šole.

Italija. Grof Paganuzzi v Bolonji, sedanji predsednik italijanskih mladeniških društev, razposlal je okrožnice, v katerih vabi ves katoliški svet, naj se vdeleži slavnosti o priliki, ko bode l. 1893 minulo petdeset let odkar so bili postali sv. Oče škof.

Iz Nemškega se poroča, da bode stavljal prihodnje leto na shodu katolikov v Danzigu knez Löwenstein predlog, kaj naj bi se storilo jednostno o priliki škofovske petdesetletnice sv. Očeta l. 1893.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverniti od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Bolna gospá za pomoč in zdravje. — Neka zdražba.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. („Miklavž.“) **Sto otrok** iz ljubljanskih začetnih mestnih šol je bilo preteklo nedeljo v Čitalnici obdarovanih z novo obleko; dobilo jih je 82 celo zimsko opravo, drugih 18 pa nekaj koscev, in verh tega so bili še razveseljeni s kruhom in štruklji. Ljubljanske gospé in gospodičine, prebl. M. Murnikova na čelu, z drugimi dobrotniki so oskerbovale to lepo opravo, 600 gld. vrednosti. Veliko naj višje gospóde je bilo pri razdeljevanji. O priliki delitve je ena deklic govorila zahvalo in sklenila z naslednjimi versticami:

Bog, dobrotnike ohrani
V zdravju še veliko lét;
Stoj v nadlogah jim na strani,
Naj jim solnce sreče svet'!

Kar ne moremo verniti,
Ti jim, ljubi Oče, daj;
Daj jim enkrat k Tebi priti
Po plačilo v sveti raj! —

Tudi v blagem uršulinskem samostanu je „Miklavž“ delil deklicam prav lepe in koristne darove... Nadjamo se, da za lačne in prezebajoče dijake „naknadno“ tudi še kaj prinese, v god sam je z drugimi imel preveč opraviti.

Moštranco gotiško, posebno lepo in častljivo, ki stane 1400 gld., je izdelal gosp. pasár Tratnik v Ljubljani. Bil je pokojni loški župnik Blaž Šoklič za nje naprav zapustil 1000 gld. Tako se bo njegov spomin naj lepše ohranil v loški cerkvi in v sercu vernih Ločanov. Najberže jo bodo o Božiču že v cerkvi videli.

Gg. bogoslovci bodo pred novim letom imeli duhovne vaje, in novega leta dan dobijo drugoletniki male blagoslove, pervoletniki pa tonzuro.

Tonzuro bodo dobili naslednji gg.: Kromar Iv., Andolšek Iv., Bernik Fr., Kastelec Mat., Knižek Srečko, Koblar Jož., Krajc Andr., Marčič Val., Maselj Iv., Medved Iv., Mezeg Ant., Mlakar Ant., Nadrah Ign., Opeka Mih., Peharec Stanislav, Plehan Iv., Regen Iv., Rihtarič Iv., Štrukelj Iv., Traven Fr., Volec Jož., Vinkler Raf., Žilih Jož., Žužek Fr. —

Manjše redove prejmejo gg.: Božič Fr., Cvar Iv., Dimnik Fr., Jaklič Al., Jaklič Karol, Juvan Fr., Knific Jož., Kocijančič Ant., Köhler Vikt., Krevec Fr., Kromar Iv., Kukec Ant., Lavrenčič Ant., Legat Iv., Medved Ant., Meršol Ant., Pretnar Fr., Rovan Al., Rihar Mat., Rožnik Tom., Stroj Al., Terpin Iv.

Zlato mašo je 22. t. m. v Gradcu v domači kapelici obhajal zagrebški preč. slepi kanonik dr. A. L. Rumpler. Azistirala sta mu med drugimi milgsp. prošta dr. L. Klofutar in dr. A. Jarc. Čestitali so mu: iz Rima kardinal Rampolla, iz Hervaškega kard. Miholovič in škof Strosmajer idr. Sv. Oče so si ga izvolili častnega kamornika.

Božičnice bodo v gospejski društveni hiši keršćanske ljubezni, št. 18, na Poljanski cesti, 25. in 26. dec., vsakrat ob 5ih popoldne; tako tudi 27. dec., pa tudi 1., 4. in 6. jan. se bodo veršile. Vstopnice po 20 kr. za sedež, 10 kr. brez sedeža.

Umerl je in pretekli ponedeljek, 22. t. m., pokopan bil čast. g. Juri Humar, župnik na Primskovem, priprosta, nesebična duša, velik dobrotnik človeštva. Bog mu daj večni mir; časnega je imel malo. Ko bi kdo njegovih prijateljev nekoliko popisal njegovo življenje, bi vstregel občinstvu in vredništvu.

Opomba. Več darov bode čisto v kratkem razposlanih; ako ima kdo še kaj oddati, naj bi hitel.

Rim. Msr. Vanutelli v Lisabonu, kakor se zanesljivo govori, postane državni tajnik. Kardinal Rampolla bode prefekt v Propagandi; dosedanji prefekt kardinal Simeoni gre v pokoj; Msgr. Jakobini, dosedaj tajnik v Propagandi, pojde za nuncijska v Lisabon.

O usmiljenih sestrah izrazil se je državni svétnik kantona St. Gallen v Švici, prostomišljaški profesor Hilty v Bernu, v nekem svojem najnovejšem spisu jako pohvalno. Zlasti pa hvali njihovo prijaznost nasproti bolnim otrokom in pristavlja, „da bi bila velika naloga, vcepiti protestantizmu malo več naravne prijaznosti, kakoršno ima katoličanstvo.“

Bavarski starokatoliki, novi krivoverci, sklenili so pri bodočem ljudskem številjenji imenovati se „katolike“ in ne „starokatolike.“ S tem se hoče prikriti malo število te poredne sekte. Toda naučno ministerstvo bavarsko ukazalo je, da se morajo dati zapisati kot starokatoliki, kajti ono ceni besedico „katolik“ kot „rimski katoličan.“ (In to je tudi pravilno.) Če tega nečejo, jih bodejo naravnost prištevali katolikom. Ti seršeni so zato silo razburjeni.

Windthorst. Pri parlamentarskem dine-ju, ki se je veršil pred kratkim pri državnem kancelarju Kaprivi-ju, odlikoval je cesar večkrat vodja centruma Windthorsta. Ta poslanec slovi po vsem olikanem svetu, torej se temu ni čuditi; vendar pa je to tudi dobro znamenje za katoličane.

Novi superijor oc. lazaristov v Ljubljani je preč. g. J. Bertl.

Terst. Č. g. Dolžan Juri postal je kurat v Vodichah; čast. g. Planinšek Iv., župnik v Avberu, je šel v pokoj; čast. g. Korbar Evgenij gre za duhovnega pomočnika v Hrušico; čast. g. Benkovič Jož. je premeščen v Podgorje.

Dobrotni darovi.

Za opravo ubožnih cerkev naše škofije: Iz Kranja 5 gld. 50 kr. — Po čč. gg. Uršulinaricah v Ljubljani 20 gld. 64 kr. — Iz Šmihela pri Novem mestu 17 gld. 35 kr. — Iz Trebnjega po čast. g. Jan. Nagodě 32 gld. — Neimenovan 50 kr. — Iz Kostanjevice 9 gld.

Za katoliško rokodelsko društvo: Gospa Marija Pirnat 10 gld.

Za dijaško mizo: Přečast. gosp. dekan Jož. Kogej 2 gld. — Neimen. 1 gld. — Čast. g. kaplan Ivan Mikš 1 gld. — Č. g. župnik M. Jereb Javorski 4 gld.

Za sv. Detinstvo: Iz Kranja po Ant. Fajfar 3 gld. — Iz Kranjske Gore 3 gld. 84 kr.

Za sv. Očeta: Iz Idrije po preč. g. dekanu 16 gld. 30 kr.

Za afrikanski misijon: Idrija po prečast. gosp. dekanu 24 gld. 70 kr.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: Čast. g. kapl. Fr. Ambrož 17 gld.

Za misijone: Iz Mošenj 12 gld.

Za varhe Božjega groba: Iz Mošenj 8 gld.

Za najbolj potrebne pogorelee: Iz Mošenj 5 gld.

Za novo papeževo cerkev sv. Joahima v novem rimskem zapuščenem predmestji: Gdnja. K. Mihelič 3 gld.

VABILO

k naročevanju na 44. letnik

„ZGODNJE DANICE.“

Kdor je že blizo kakih osemdesetkrat koledoval za naročevanje na kak list, že skoro ne vé, kaj bi rekel. Veste, kako se je godilo varhu „Zgodnje Danice“ — Marije Device — póżna leta? Veliko in mnogo je ponavljal prelepi nauk: „Otročiči, ljubite se med seboj!“ Jaz pa pravim: Slovenci, ne dajajte s slaboverstvom prilike k prepiru, temveč v edinosti se ljubite med seboj, ljubite Marijo Devico in naročujte se tudi pridno na „Zgodnjo Danico“, ki je njena lastina. Danica ima silno obširno polje, derži se pa stalno ene poti. Mnogi listi dan danes vodijo bralce ne po pravi poti, ampak pod pot in v brezno, in to je smertna rana našega časa. Sv. Lavrencij Justinijan imenuje Marijo „Tolažnico našega popotvanja“, in na to vedno meri tudi naša „Zgodnja Danica.“

Kdor je s temi zadovoljen, ga prijazno vabimo, naj nas podpira; naj pride z dopisi, naj pride z naročilom, naj pride s priporočevanjem „Zg. Danice.“

Zdaj pa živa in priserčna zahvala vsim p. n. naročnikom in verlim sodelavcem našega lista, pa vesele božične praznike vsim blagim Slovincem!

Naročnina znaša:

Za celo leto po pošti 4 gld. 20 kr.

„ pol „ „ „ 2 „ 20 „

V Ljubljani prejmana za celo leto 3 gld. 60 kr.

„ „ „ pol leta 1 „ 80 „

„ „ „ 1/4 leta — „ 90 „

Za prinašanje na dom se plača 40 kr. na leto. Posamezne številke po 10 kr. Za spremenjenje napisa med letom 15 kr.

Naročnina se po naj cenejši poti poštnih nakaznic pošilja pod naslovom: „Blaznikova tiskarna v Ljubljani.“

Vredništvo in založništvo.